

GELİR VERGİSİNDEN İSTİSNA KIDEM TAZMİNATI TAVANI İLE (AYLIK) ÇOCUK YARDIMI TUTARLARI VE SİGORTA PRİMİ HESABINDA DİKKATE ALINMAYACAK (GÜNLÜK) YEMEK PARASI, (AYLIK) ÇOCUK ZAMMI VE (AYLIK) AİLE ZAMMI NASIL

GELİR VERGİSİNDEN İSTİSNA KIDEM TAZMİNATI TAVANI İLE (AYLIK) ÇOCUK YARDIMI TUTARLARI VE SİGORTA PRİMİ HESABINDA DİKKATE ALINMAYACAK (GÜNLÜK) YEMEK PARASI, (AYLIK) ÇOCUK ZAMMI VE (AYLIK) AİLE ZAMMI NASIL TESPİT EDİLMEKTEDİR?

Güray ÖĞREDİK

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir
Mazars&Denge Denetim YMM A.Ş.

www.muhasibetr.com (30.08.2007)

1- Gelir Vergisinden İstisna Kıdem Tazminatı Tavanı Tutarının Hesabı

01.07.2007 – 31.12.2007 tarihleri arasında uygulanacak olan kıdem tazminatı tavanı, 29.12.2006 Mük. tarihli Resmi Gazete’ de yayımlanan 2007 yılı Bütçe Kanunu ile açıklanan katsayılara göre 1.988,48 YTL olarak belirlenmişti.

Ancak, **07.07.2007 tarihli Resmi Gazete’de** yayımlanan 2007/12342 sayılı Kararname ile 01.07.2007 tarihinden itibaren uygulanacak memur maaş katsayıları yeniden belirlenmiştir.

Aylık Katsayısı 0,04835
Taban Aylık Katsayısı 0,62804
Yan Ödeme Katsayısı 0,01533

Bu katsayılara göre, **01.07.2007 – 31.12.2007** tarihleri arasında **Kıdem Tazminatı tavanı 2.030,19 YTL** olarak uygulanacaktır.

HESAP TARZI (YTL)	HESAPLAMA	TUTAR
-		
1- En yüksek aylık gösterge x Genel katsayı 0,04835 72,525		1.500 x
2- En yüksek ek gösterge x Genel katsayı 0,04835 386,80		8.000 x
3- En yüksek kıdem aylığı göstergesi x Genel katsayı	500 x 0,04835	24,175
4- %200'lük ilave (1.500 + 8.000'in %200'ü) x Genel katsayı	19.000 x 0,04835	918,65
5- Taban aylığı göstergesi x Taban aylığı katsayısı 0,62804 628,04		1.000 x
6- YILLIK KIDEM TAZMİNATI TAVANI (1+2+3+4+5)		2.030,19 YTL

Hesaplama görüldüğü üzere "gösterge" olarak ifade edilen tutarlar sabit olup, memur maaş katsayılarına göre hesaplama sonucu değişmektedir.

2- Gelir Vergisinden İstisna Çocuk Yardımı Tutarının Hesabı

07.07.2007 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2007/12342 sayılı Kararname ile 01.07.2007 tarihinden itibaren uygulanacak memur maaş katsayıları yeniden belirlenmiştir.

Aylık Katsayısı	0,04835
Taban Aylık Katsayısı	0,62804
Yan Ödeme Katsayısı	0,01533

Çocuk yardımı göstergesi (250) olup, buna göre Devletçe uygulanmakta olan maaş katsayısı miktarı (0,04835) ile çocuk yardımı göstergesi olan 250 rakamı çarpıldığında bir çocuk için aylık çocuk yardımı miktarı 12,09 YTL olup, çocuk yardımı bu miktar üzerinden en fazla 2 çocuk için ödenmesi gerekmektedir. Personelin 2 den fazla çocuğu olsa bile çocuk yardımı sadece 2 çocuğu için yapılacaktır. 0-6 yaş grubu çocuk için gösterge (500) olarak hesaplanacaktır. Dolayısı ile bu grup için çocuk yardımı 24,18 YTL. dir.

Bu bilgilere göre, **01.07.2007-31.12.2007** tarihleri arası yeniden belirlenen **GVK Madde 25/4** kapsamında en fazla 2 çocuğa kadar vergiden müstesna çocuk yardımı tutarları:

7 yaş ve üzeri her bir çocuk için aylık
(01.07.2007-31.12.2007) : 12,09 YTL
(250 x 0,04835 = 12,09)

0-6 yaş arası her bir çocuk için aylık
(01.01.2007-31.12.2007) : 24,18 YTL
(500 x 0,04835 = 24,18)

Hesaplama görüldüğü üzere "gösterge" olarak ifade edilen tutarlar sabit olup, memur maaş katsayılarına göre hesaplama sonucu değişmektedir.

3- Sigorta Primi Hesabına Dahil Edilmeyecek Yemek Parası, Çocuk Zammı ve Aile Zammı Tutarlarının Hesaplanması

Bilindiği üzere, **506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun** 4958 sayılı Kanunla değişik **77 nci maddesinin ikinci fıkrasında**, ölüm, doğum ve evlenme yardımları, yolluklar, kıdem, ihbar ve kasa tazminatları, **aynı yardımlar ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca miktarları yıllar itibariyle belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamlarının sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmayacağı**, bunların dışında her ne ad altında ödeme yapılırsa yapılsın tüm ödemelerin prime tabi tutulacağı hükme bağlanmıştır.

Konuyla ilgili Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından "**Sigorta Primlerinin Hesabına Esas Tutulacak Kazançların Aylık Tutarının Tespitinde Nazara Alınmayacak Olan Yemek Parası ile Çocuk ve Aile Zamlarının Günlük ve Aylık Tutarlarının Tespitine ilişkin Tebliği**" 29.01.2004 tarih ve 25361 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Söz konusu Tebliğ ile, **01.01.2004 tarihinden geçerli olmak üzere** sigortalılara yemek parası, çocuk ve aile zamları adı altında yapılan ödemelerin sigorta primlerinden istisna tutulacak miktarları belirlenmiş bulunmaktadır.

Konu ile ilgili olarak ayrıca Çalışma Sosyal Güvenlik Bakanlığı **Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı** Sigorta İşleri Genel Müdürlüğü Sigorta Primleri Daire Başkanlığı tarafından **16.02.2004** tarihli ve **16/310 Ek** sayılı bir **Genelge** yayımlanmıştır.

İlgili Tebliğ'de ve Genelge'de yapılan açıklamalara göre sigortalılara;

YEMEK PARASI olarak yapılan ödemelerin, işyerinde veya müştemilatında yemek verilmemesi şartıyla fiilen çalışılan gün sayısı dikkate alınarak 16 yaşından büyükler için **her yıl belirlenen günlük asgari ücretin %6'sının yemek parası verilecek gün sayısı ile çarpılması sonucunda bulunacak miktarının,**

ÇOCUK ZAMMI olarak yapılan ödemelerden; iki çocuğa kadar (iki çocuk dahil) çocukların 18 yaşını, orta öğretim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğretim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış olmaları şartıyla veya çalışmayacak durumda malul bulunan ve Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan erkek çocukları ile yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan ve Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi bir işte çalışmayan, buralardan gelir veya aylık almayan kız çocukları için, sigortalının hizmet akdinin devam etmesi şartıyla fiilen çalışmasının olup olmadığı üzerinde durulmaksızın iki çocuğu geçmemek kaydıyla **çocuk başına her yıl 16 yaşından büyükler için belirlenen aylık asgari ücretin %2'si oranındaki tutarının,**

AİLE ZAMMI olarak yapılan ödemelerin; sigortalının hizmet akdinin devam etmesi şartıyla fiilen çalışmasının olup olmadığı üzerinde durulmaksızın, sigortalının eşinin her hangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna tabi olarak çalışmaması ve buralardan gelir veya aylık almaması kaydıyla, **her yıl 16 yaşından büyükler için belirlenen aylık asgari ücretin % 10'u oranındaki tutarının,**

Aylık sigorta primine esas kazançların hesaplanmasında **dikkate alınmaması** uygun görülmüştür.

01.01.2007 tarihinden itibaren yürürlüğe giren ve 16 yaşından büyük işçiler için tespit olunan **aylık asgari ücret 585 YTL**, günlük asgari ücret 19,50 YTL olduğundan, söz konusu ödemelerle ilgili olarak sigorta primlerinden, sosyal güvenlik destek priminden ve işsizlik sigortası priminden istisna olan tutarların aşağıdaki şekilde hesaplanması gerekmektedir.

3.1- Yemek Parası, Çocuk ve Aile Zammının Hesaplanması:

3.1.1- Yemek Parası:

Sigortalılara yemek parası olarak yapılan ödemelerde sigorta priminden istisna olan miktar, her yıl belirlenen günlük asgari ücretin %6'sı x yemek parası verilecek (fiilen çalışılan) gün sayısı şeklinde hesaplanacaktır. **(585 YTL/30 gün) x %6 = 1,17 YTL/Gün)**

Örneğin; bir sigortalıya işyerinde veya müştemilatında yemek verilmemesi nedeniyle fiilen çalışılan günler için yemek bedeli olarak ayrıca 100 YTL de yemek parası ödenmesi halinde, bu durumdaki sigortalının **o ay içinde fiilen 26 gün çalıştığı da varsayıldığında**, ilgili ay sigorta priminden istisna olacak yemek bedeli;

Günlük brüt asgari ücret	Günlük istisna tutarı	Yemek parası verilecek (fiilen çalışılan) gün sayısı	Aylık istisna tutarı
19,50 YTL	x %6 = 1,17 YTL	26	30,42 YTL

olarak bulunacaktır. (Elbette burada sigorta primi kesintisine dahil ücret 100 (-) 30,42 = 69,58 YTL olmayacaktır. 100 YTL işçiyeye net ücretine ilave olarak (net ücret olarak) ödenmişse, bu durumda gerekli brütleştirme işlemlerinin de yapılması gerekecektir.)

Bu tutar, sigortalının bir aylık prime esas kazancından düşüldükten sonra ödenecek olan primlerin kalan brüt miktar üzerinden tahakkuk ettirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, sigortalılara ay içinde yemek parası olarak nakit ödeme yapılmaksızın, çalıştıkları işyerinin dışında yemek üretimi yapan başka firma veya şahıslar tarafından örneğin yemek kuponu karşılığında, gerek işyerinde, gerekse işyerinin dışında yemek verilmesi üzerine, işverence bu firma veya şahıslara fatura karşılığında yemek bedeli olarak ödeme yapılması halinde, bu nitelikteki fatura bedellerinden sigorta primi tahakkuk ettirilmemesi gerekmektedir. (Çünkü burada nakit bir ödeme söz konusu olmayıp, yemek çeki/kuponu aynı yardım/ödeme olarak kabul edilmektedir ve SSK Madde 77 gereği aynı yardımlar sigorta primine tabi matraha dahil edilmeyecektir.)

3.1.2- Çocuk Zammı:

Sigortalılara çocuk zammı adı altında yapılan ödemelerde sigorta primlerinden istisna olan miktar, her bir çocuk için, aylık brüt asgari ücret x %2 şeklinde hesaplanacaktır. **(585 YTL x %2 = 11,70 YTL/Çocuk-En çok 2 çocuğa kadar)**

Örneğin; 18 yaşından küçük 3 çocuğu olan bir sigortalıya ilgili ayda brüt ücret olarak 600 YTL ve 200 YTL'de çocuk zammı adı altında ödeme yapılıyorsa, istisna kapsamına en çok 2 çocuk girdiğinden, bu sigortalı için, o ayda sigorta primi kesilmemesi gereken çocuk zammı tutarı, **11,70 YTL x 2 Çocuk = 23,40 YTL** olacak ve bu tutar, sigortalının bir aylık brüt kazancından düşüldükten sonra (800 YTL. – 23,40 YTL = 776,60 YTL.) ödenecek olan primlerin kalan brüt miktar (776,60 YTL) üzerinden tahakkuk ettirilmesi gerekmektedir.

3.1.3- Aile Zammı :

Sigortalılara aile zammı adı altında yapılacak ödemelerde sigorta primi kesilmeyecek olan tutar: aylık brüt asgari ücret x % 10 şeklinde hesaplanacaktır. **(585 YTL x % 10 = 58,50 YTL/ay)**

Örneğin; **eşi çalışmayan** ve ilgili ayda 600 YTL ücret ve 200 YTL'de aile zammı olmak üzere toplam 800 YTL brüt aylıkla çalışan bir sigortalı için sigorta primi kesilmeyecek aile zammı tutarı, aylık **58,50 YTL** olduğuna göre, sigortalının aylık toplam brüt kazancından bu miktar düşüldükten sonra (800 – 58,50 = 741,50 YTL) ödenecek olan primlerin kalan brüt miktar (741,50 YTL) üzerinden tahakkuk ettirilmesi gerekmektedir.